

Kennari:

Hrönn Guðmundsdóttir
Bjarni Þórarinn Hallfreðsson

Kennslufyrirkomulag:

Kennsla inn í bekk, samþætting við aðrar
námsgreinar auk heimalesturs

Tímafjöldi:

4 kennslustundir á viku ásamt
vinnutímum í Stapamixi

Bekkur:

7. bekkur

Íslenska

Traust kunnátta í móðurmáli er meginundirstaða staðgóðrar menntunar. Jafnframt er lestur öflugt tæki nemenda til að afla sér þekkingar og tjáning í ræðu og riti ein af nauðsynlegum forsendum þátttöku í samfélaginu. Skólinn er virkur þátttakandi í máluppeldi barna ásamt heimilum þeirra. Þetta veldur því að námsgreinin íslenska hefur ákveðna sérstöðu meðal annarra námsgreina skólans.

Hlutverk íslenskukennslu og máluppeldis er víðtækt og margbrotið. Mál og bókmenntir eru menningararfur þjóðarinnar og ber að rækta, virða, njóta og þróa. Sá arfur tengist því hversu sjálfsagt það þykir á Íslandi að læra að lesa, skrifa og beita máli svo skiljist. Íslenskukennsla hefur einnig það hlutverk að efla tjáningu og sköpun í töluðu máli og rituðu, nota málið og kynnst mætti þess. Gott og ríkulegt talmál er ein meginforsenda samskipta og miðlunar og svo á einnig við um ritmálið sem er miðill sköpunar og birtir nýja þekkingu. Nám í móðurmálinu á að taka mið af þessu og þar á að fræða um mál og bókmenntir og ekki síst efla færni í málnotkun. Við lok grunnskóla á nemandi að geta gert sér grein fyrir stöðu sinni og ábyrgð sem málnotanda. Hann á að átta sig á því að þegar skóla sleppir er það á hans ábyrgð að rækta og nýta málið sem tæki til náms, samskipta og þátttöku í lýðræðissamfélagi. Það er réttur hvers manns að öðlast þekkingu og færni í máli. Það skiptir einnig miklu að barn með annað mál en íslensku eigi þess kost að læra íslensku svo vel að það geti tekið fullan þátt í samfélaginu, notið menningar og átt þátt í því að móta hana.

Margþætt hlutverk náms í íslensku kallar á samstöðu og samstarf innan skóla um máluppeldi. Megintilgangi íslenskukennslu má skipta í fjóra þætti:

- Talað mál, hlustun og áhorf: Nemendur þurfa að fá þjálfun annars vegar í framburðar- og framsagnarþætti, og hins vegar í frásagnar-, samræðu-, rökræðu- og umræðuþætti.
- Lestur og bókmenntir: Góð lestrarfærni er undirstaða ævináms. Nemandinn þarf að ná sjálfstæði í lestrinum og læra að beita aðferðum við lestur og skilning sem hann velur í samræmi við tilgang lestrar. Mikilvægt er að bæta stöðu þeirra sem gengur illa að læra að lesa. Nemendur þurfa að kynnst fjölbreyttum bókmenntum og læra að nýta bókmenntafræðileg hugtök í eldri bekkjum grunnskólans.
- Ritun: Greina má þjálfun í ritun í tvo megin þætti. Annars vegar er textinn sjálfur, svo sem val á textagerð, skipan efnisþátta, málsnið, mál og stíll. Hins vegar eru tæknileg atriði, þ.e. skrift, stafsetning, uppsetning og frágangur texta. Nemendur þurfa að læra að gagnrýna og endurskoða eigin texta, og taka uppbyggilegri gagnrýni frá öðrum og nýta hana til að bæta ritsmíðar sínar.
- Málfræði: Markmið málfræðikennslu er að gera nemendur viðræðuhæfa um mál og málfar, gera þá að betri málnotendum og glæða áhuga þeirra á móðurmálinu. Málfræði og kennsla hennar má ekki vera einangrað fyrirbæri í kennslunni heldur virk athugun á texta og töluðu máli, ekki síst í umfjöllun um texta nemenda sjálfra.

Íslenska

Námsþættir:	Námsefni:	Hæfniviðmið: <i>Að nemandi:</i>	Leiðir:
Talað mál, hlustun og áhorf	Kvikmynd Verkefni frá kennara	<ul style="list-style-type: none"> – geti tjáð sig skýrt og áheyrilega – geri sér grein fyrir gildi góðrar framsagnar – geti tjáð eigin skoðanir og tilfinningar – geti haldið athygli áheyranda, m.a. með aðstoð leikrænnar tjáningar – geti tekið þátt í samræðum og rökræðum samkvæmt reglum – geti hlustað af athygli og beitt þekkingu sinni og reynslu til að skilja það sem sagt er og greint frá aðalatriðum – geti nýtt sér myndefni og rafrænt efni á gagnrýninn hátt – geti átt góð samskipti, hlustað, gætt tungu sinnar og sýnt viðeigandi kurteisi 	<p>Yndislestur</p> <p>Rökræður</p> <p>Stóra Upplestrarkeppnin</p> <p>Lesfimipróf</p> <p>Lesskilningspróf</p> <p>Hlustunarverkefni</p> <p>Hugtakavinna</p> <p>Verkefni úr Draugaslóð</p> <p>Verkefni úr Korkusögu</p> <p>Verkefni úr Orðspor 3</p> <p>Verkefni úr Söguskinnu</p>
Lestur og bókmenntir	Draugaslóð Lestrarbækur Söguskinna Korkusaga Bók að eigin vali Gagnvirk lestrarverkefni	<ul style="list-style-type: none"> – geti lesið texta við hæfi með góðum hraða og af skilningi, lagt mat á hann og túlkað – geti notað þekkingu og reynslu ásamt ríkulegum orðaforða við lestur og skilning á texta – geti greint og fjallað um aðalatriði í texta og helstu efnisorð – geti notað mismunandi aðferðir við lestur og skilning á texta – geti lesið sér til ánægju og fróðleiks og gert öðrum grein fyrir þeim áhrifum sem texti hefur áhrif á hann – geti lesið gamlar og nýjar bókmenntir, þar á meðal þjóðsögur, ljóð og bókmenntir ætlaðar börnum og unglingum – geti greint nokkur frásagnarform bókmennta 	<p>Sjálfsmat</p> <p>Jafningjamat</p> <p>Hópverkefni</p> <p>Paraverkefni</p> <p>Vettvangsferðir</p> <p>Innlögn</p> <p>Samræður</p> <p>Umræðu- og spurnaraðferðir</p> <p>Skapandi skil og vinna</p> <p>Þjálfunaræfingar</p> <p>Læsi fyrir lífið</p> <p>Samþætting námsgreina</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – geti beitt fáeinum bókmenntafræðilegum hugtökum til að efla skilning, svo sem tíma, sjónarhorni, sögusvið og boðskap – geti beitt nokkrum hugtökum til að fjalla um form og innihald ljóða, svo sem rím, ljóðstafi, hrynjandi, líkingar og boðskap – geti aflað upplýsinga úr bókum og fjölbreyttu rafrænu efni – geti unnið úr upplýsingum frá bókum og rafrænu efni og nýtt við lausn verkefna – geti lagt nokkurt mat á gildi trúverðugleika upplýsinga – geti lesið úr einföldum tölulegum og myndrænum upplýsingum og túlkað þær – geti valið sér fjölbreytt lesefni við hæfi til gagns og ánægju 	
Ritun		<ul style="list-style-type: none"> – geti skrifað læsilega og af öryggi með persónulegri rithönd – geti beitt algengum aðferðum í ritvinnslu, gengið frá texta og notað orðabækur – geti valið textategund, skipulagt og orðað texta svo sem sögur, frásagnir, lýsingar og fyrirmæli á þann hátt sem hæfir tilefni – geti samið texta þar sem beitt er eigin sköpun – geti notið þess að tjá hugmyndir sínar og reynslu og veitt öðrum hlutdeild með því að kynna ritunina eða leyfa öðrum að lesa – geti beitt helstu atriðum stafsetningar og greinamerkjasetningar og hefur náð valdi á þeim – geti lesið texta og skoðað hann með það í huga að kanna hvernig höfundurinn skrifar og nýtt það við eigin ritun – geti skrifað texta á tölvu og beitt nokkrum aðgerðum í ritvinnslu 	

		<ul style="list-style-type: none"> – geti vísað til heimilda – geti skrifað texta með ákveðinn lesanda í huga, á blaði eða í tölvu – geti beitt rétttri fingrasetningu – geti unnið með heimildir og sett fram einfalda heimildaskrá – geti verið gagnrýninn á gæði ýmissa upplýsinga – geti nýtt hugbúnað og forrit við einfalda uppbyggingu og uppsetningu ritsmíða – geti sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og við heimildavinnu 	
Málfræði	<p>Orðspor 3</p> <p>Málið í mark</p> <p>Gagnvirkar æfingar á netinu</p> <p>Ítarefni</p>	<ul style="list-style-type: none"> – geti gert sér nokkra grein fyrir eigin máli og hefur skilning á gildi þess að bæta það – geti notað allríkulegan orðaforða í ræðu og riti – geti gert sér grein fyrir margræðni orða og nýtt sér málfræðikunnáttu sína við orðmyndun, tal og ritun – geti nýtt sér kunnáttu og færni til að fletta upp orðum í orðabókum og öðrum gagnabrunnum um mál – geti áttað sig á hvernig orðaforðinn skiptist í sagnorð, fallorð og óbeygjanleg orð og greint hlutverk og helstu einkenni þeirra – geti notað orðtök og málshætti í töluðu og rituðu máli og greint notagildi þeirra í texta – geti beitt þekkingu sinni á málfræði við að búa til setningar, málsgreinar og gert sér grein fyrir fjölbreytileika málsins – geti beitt þekkingu sinni á málfræðilegum hugtökum í umræðu um mál, ekki síst eigið mál, talað og ritað – geti nýtt orðaforða sinn til að skapa ný orð og orðasambönd og notað þau í texta 	

		– geti gert sér grein fyrir notagildi íslenskrar málfræði m.a. við ritun og stafsetningu	
Námsmat:	<p>Námsframvinda og hæfni nemenda metin jafnóðum yfir skólaárið á hæfnikorti.</p> <p>Lesfimiþróf eru þrisvar sinnum yfir veturinn og lesskilningskönnunin Orðarún er lögð fyrir tvisvar yfir árið. Stafsetningarkönnun verður lögð fyrir einu sinni.</p> <p><i>Viðmið í lestri:</i> 90% viðmið 120 orð á mínútu 50% viðmið 165 orð á mínútu 25% viðmið 190 orð á mínútu</p>		